

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Depremden Etkilenen Bölgelerde Yerel Kamu Hizmetleri için Katılımcı, Kapsayıcı ve Yeşil İyileştirme Projesi (PACE)

İhtiyaç Analizi Raporları

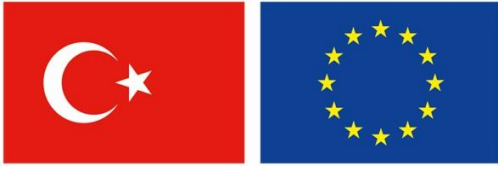
Aralık 2025

Bu taslak rapor, Avrupa Birliği'nin Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) ve Almanya Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı'nın (BMZ) mali desteği ile yürütülmektedir. İçeriğinden yalnızca GIZ sorumludur ve Avrupa Birliği veya Almanya Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı'nın (BMZ) görüşlerini yansıtmaması zorunlu değildir.

Implemented by
giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Arka Plan

6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye'nin güneydoğusunda meydana gelen depremler; Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde yıkıcı etkiler yaratmıştır. Bu afet, binlerce binanın geniş çapta yıkılmasına ve milyonlarca insanın yerinden edilmesine neden olmuştur. Bu felaket, hem gelecekteki afetlerin etkilerinin azaltılması, hem de etkilenen toplulukların korunması ve refahlarının sağlanması amacıyla yerel planlama ve kamu hizmeti sunumunda dayanıklı ve sürdürülebilir yaklaşımların kritik önemini ortaya koymuştur. Depremlerin hemen ardından Türkiye Cumhuriyeti, etkilenen illerde altyapının, yerel hizmetlerin ve sosyo-ekonomik koşulların yeniden inşası ve iyileştirilmesi için çalışmalar başlatmıştır. Avrupa Birliği ve Almanya Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ), bu ulusal çabaları, Türkiye Cumhuriyeti yetkilileri ve ilgili kurumlarla yakın iş birliği içerisinde mali ve teknik destek sağlayarak desteklemektedir.

Buna yanıt olarak, yerel kamu hizmetlerinin sunumunu güçlendirerek Türkiye'nin deprem sonrası iyileştirme çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla '**Depremden Etkilenen Bölgelerde Yerel Kamu Hizmetleri için Katılımcı, Kapsayıcı ve Yeşil İyileştirme Projesi (PACE)**' başlatılmıştır. Proje, Avrupa Birliği'nin Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) ve Almanya Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı'nın (BMZ) mali katkısı ile ortak olarak finanse edilmektedir. PACE Projesi'nin ana faydalanıcısı ve koordinatörü Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Başkanlığı (ABB) olup; Türkiye Belediyeler Birliği, Vilayetler Birliği ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'na bağlı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü proje ortaklarıdır. Proje, sürdürülebilir kalkınma ve uluslararası eğitim alanlarında uluslararası iş birliği hizmeti sunan Alman federal girişimi Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH tarafından uygulanmaktadır.

PACE Projesi'nin amacı, depremde etkilenen **yerel yönetimlerin hizmet sunum kalitesini artırmak ve iyileştirme çalışmalarına toplum katılımını** sağlamaktır. Proje, yerel yönetimlerin daha yüksek kalitede, daha yeşil ve kapsayıcı bir şekilde planlama yapma ve hizmet sunma kapasitelerini güçlendirmeye odaklanmakta olup, AB'nin politika hedefleri ile uyumludur. Yerel yönetimlere sağlanan desteği tamamlayıcı olarak, PACE sivil toplum aktörleri ve yerel halkın yerel planlama, uygulama ve izleme süreçlerine katılımını artırmayı, böylece deprem sonrası iyileştirme çalışmalarına etkin bir şekilde katkı ve destek vermelerini sağlamayı hedeflemektedir.

Depremlerden etkilenen illerde, depremlerin öncesinde de birçok sosyo-ekonomik zorluk ve çevresel kırılganlık mevcuttur. Depremlerin sonucunda, birçok yerel yönetim temel kamu hizmetlerini sunmakta ciddi aksaklıklarla karşılaşmıştır. Karşılaşılan zorluklar arasında kurumsal kapasite eksikliği, dezavantajlı gruplara erişimin sınırlı olması ve atık yönetimi, çevre koruma,

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

sağlık, eğitim, psikososyal destek ve sosyal hizmetler gibi temel hizmetlerin aksaması yer almaktadır. Yerel işletmeler, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler), ciddi finansal kayıplar ve operasyonel aksaklıklar, altyapı hasarı, mali sıkıntılar ve daha geniş ekonomik belirsizliklerle karşı karşıya kalmıştır.

Projenin hazırlık analizleri sırasında, ulusal ve yerel düzeydeki tüm temsilciler, yerel yönetimlerin zorlanan kapasiteleri göz önüne alındığında, sivil toplum kuruluşlarının hizmet sunumunda önemli bir rol oynadığını belirtmiştir. Mevcut durumda yerel yönetimlerin çoğu, etkilenen topluluklardaki tüm gruplara, özellikle gençler, yaşlılar, engelliler, azınlıklar ve mülteciler, kadınlar ve çocuklar gibi en dezavantajlı veya kırılgan gruplara ulaşmakta zorluk yaşamaktadır. Ayrıca tüm temsilciler, depremde etkilenen bölgelerde sosyo-ekonomik iyileşmenin sağlanması için kritik önem taşıyan yerel kamu hizmetlerinin yeniden tesis ve iyileştirilmesinin ön koşulu olarak, yerel yönetimler ile yerel sivil toplum kuruluşları arasında uzun vadeli iş birliği ve koordinasyonun güçlendirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Implemented by
giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

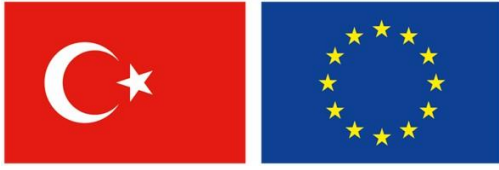
Akçadağ Belediyesi İhtiyaç Analizi Raporu: Afet Sonrası Yerel Yönetim Kapasitesinin Değerlendirilmesi

Dr. Cihan Erçetin

Implemented by
giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

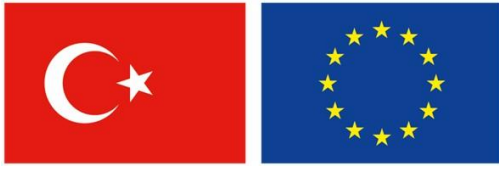
This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
1. Akçadağ Belediyesi'nin Planlama Kapasitesi ve Hizmet Öncelikleri	2
2. Akçadağ Belediyesi'nin Hizmet Öncelikleri Eksen	5
3. Sivil Katılım Ekseninde Akçadağ Belediyesi ve Hizmet Öncelikleri	8
SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME	10
EK-1: GÖRÜŞÜLEN KURUM LİSTESİ VE ÇALIŞTAY KATILIMCI LİSTESİ	3
Şekil 1. Akçadağ Belediyesi Planlama Çerçevesi Anahtar Kavramlar Analizi	5
Şekil 2. Akçadağ Belediyesi İhtiyaç Öncelikleri	8
Tablo 1. Akçadağ Belediyesi – Geliştirme Alanları	3
Tablo 2. Akçadağ Belediyesi Hizmet Öncelikleri	7
Tablo 3. Akçadağ Belediyesi – Bütüncül Yeniden Yapılanma ve Dönüşüm Çerçevesi	1

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

GİRİŞ

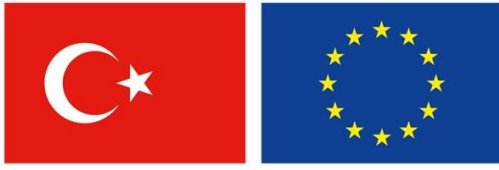
Bu rapor, Avrupa Birliği ve Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) tarafından ortaklaşa finanse edilen “Depremden Etkilenen Bölgelerde Yerel Kamu Hizmetleri için Katılımcı, Kapsayıcı ve Yeşil İyileşme Projesi (PACE)” kapsamında hazırlanmıştır. Proje, ana yararlanıcı kurum olan Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığı tarafından koordine edilmekte ve Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) tarafından yürütülmektedir. Projenin ortakları Türkiye Cumhuriyeti Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü, Türkiye Belediyeler Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Vilayetler Birliğidir.

PACE Projesi, depremde etkilenen bölgelerde yerel yönetimlerin kurumsal kapasitelerinin güçlendirilmesi, afet sonrası hizmetlerin etkin biçimde yeniden tesis edilmesi, yeşil iyileşme süreçlerinin desteklenmesi ve kapsayıcı kalkınma politikalarının yerel düzeyde uygulanmasını amaçlamaktadır. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışma, Akçadağ Belediyesi özelinde, yerel yönetimlerin planlama, afet yönetimi, yönetim, katılım, kapsayıcılık, dijitalleşme, yeşil dönüşüm ve finansman alanlarındaki mevcut kurumsal durumlarını bütüncül biçimde analiz etmektedir. Bu bağlamda çalışmanın temel amacı, Akçadağ Belediyesi'nin mevcut kurumsal yapısını ve planlama kapasitesini değerlendirerek hizmet sunum süreçlerindeki güçlü ve zayıf yönleri ortaya koymaktır. Araştırma, saha gözlemleri, kurum temsilcileriyle yapılan mülakatlar ve katılımcı çalıştay bulgularına dayanmaktadır. Bu yöntem aracılığıyla, kurumun örgütsel işleyişi, koordinasyon yapısı ve yerel düzeydeki yönetim pratikleri ayrıntılı biçimde incelenmiştir.

Araştırma, 1–5 Ekim 2025 tarihleri arasında yürütülmüş olup, Akçadağ Belediyesi ile odak grup niteliğinde derinlemesine bir görüşme süreci gerçekleştirilmiştir. Çalışma, belediyenin afet sonrası hizmet sunum kapasitesini, kurumsal organizasyon yapısını ve planlama süreçlerini bütüncül bir çerçevede değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Görüşme süreci, ilk olarak Belediye Başkanı ve Belediye Başkan Yardımcısı ile yapılan stratejik değerlendirme toplantısı ile başlamıştır. Bu toplantıda, Akçadağ'ın afet sonrası yeniden yapılanma sürecine ilişkin öncelikler, mevcut kurumsal kapasite ve hizmet sunum alanlarındaki temel sorunlar ele alınmıştır. Devam eden aşamada, belediye bünyesinde afet sonrası süreçlerde doğrudan görev alan ilgili birim amirleri ile birebir mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularının derinleştirilmesi amacıyla, çalışma çıktılarının paydaş görüşleriyle doğrulanması için 10 Ekim 2025 tarihinde 13:00 – 16:00 saatleri arasında Malatya Kent Konseyi iş birliğinde bir katılımcı çalıştay düzenlenmiştir. Çalıştayda belediye temsilcileriyle birlikte; ilgili kamu kurumları, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, akademik paydaşlar ve yerel aktörlerin katılımı sağlanmıştır. Çalıştay katılımcı listesi ve görüşme bilgilerine Ek-1’de yer verilmiştir.

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Araştırma kapsamında elde edilen veriler, nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda tematik analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, yerel yönetimlerin dayanıklılık, kapsayıcılık, dijitalleşme ve sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir gelişim gösterebilmeleri için somut politika ve uygulama önerileri sunmaktadır. Çalışma sonucunda, Akçadağ Belediyesi için öncelikli hizmet alanları belirlenmiş; bu alanlar afet yönetimi, kurumsal planlama, yeşil dönüşüm, sosyal kapsayıcılık ve dijital kapasite temaları altında yapılandırılmıştır. Bu çerçevede rapor, yerel yönetimlerin afet sonrası yeniden yapılanma sürecinde katılımcı, kapsayıcı ve çevresel sürdürülebilirlik ilkelerine dayalı bir kurumsal dönüşüm modeli oluşturulmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir.

1. Akçadağ Belediyesi'nin Planlama Kapasitesi ve Hizmet Öncelikleri

Akçadağ Belediyesi'nin planlama kapasitesi incelendiğinde, kurumsal çerçevenin büyük ölçüde Malatya Büyükşehir Belediyesi'nin stratejik planı ile TRB1 Bölge Planı, DAP Eylem Planı ve diğer üst ölçekli politika dokümanlarına dayandığı görülmektedir. Belediyenin nüfusu 50.000'in altında olduğu için stratejik plan hazırlama yasal zorunluluğu bulunmamakta, bu nedenle güncel bir stratejik plan ve performans programı mevcut değildir. Planlama faaliyetleri ağırlıklı olarak 1/1000 ölçekli uygulama imar planları ve deprem sonrası mekânsal hasarın giderilmesine yönelik revizyonlar üzerinden sürdürülmektedir.

1. Mevcut Durum ve Temel Güçlükler:

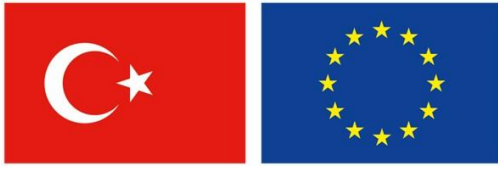
- **Stratejik Çerçeve Eksikliği:** Güncel bir stratejik planın olmayışı, belediyenin hizmet önceliklerini yazılı ve izlenebilir bir çerçeve ile yönlendirmesini güçleştirmektedir. Bu durum, bütçe planlaması, birimler arası koordinasyon ve Faaliyet Raporlarının stratejik amaçlara bağlı yürütülmesi açısından önemli bir boşluk yaratmaktadır.
- **Üst Ölçekli Uyumun Belirleyici Rolü:** Strateji eksikliğine rağmen, Akçadağ'a yönelik kararların DAP ve TRB1 bölgesel hedefleri ile Büyükşehir Belediyesi stratejik planlarındaki tarım-hayvancılık, altyapı, çevre hizmetleri, sosyal hizmetler ve kültürel altyapı gibi alanlara bağlı olarak şekillendiği görülmektedir. Yerel strateji bulunmaması, bu yönlendirmelerin doğrudan hizmet önceliği belirleme aracı olarak kullanılmasına neden olmaktadır.
- **Alt Ölçekli Zorluklar:** Üst ölçekli bir vizyonun yokluğu, imar planı revizyonlarının noktasal ve kısa vadeli çözümlere odaklanmasına yol açmaktadır. Bu durum orta vadede altyapı, konut alanları, sosyal donatı ve ulaşım kararlarında birikmeli sorunlar yaratma riski taşımaktadır.

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

2. Kapsayıcılık ve Uygulama Gücü

- **Kapsayıcılık Boyutundaki Eksiklik:** Stratejik plan boşluğu, kırılgan grupların ihtiyaçlarının planlama süreçlerinde sistematik olarak ele alınmamasına yol açmaktadır. Erişilebilirlik standartları, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal içerme ilkeleri, planlama kademelerine yatay biçimde entegre edilememektedir.
- **Uygulama ve Uyum Sorunları:** Afet sonrası hızla geliştirilen planlama çözümleri anlamlı olmakla birlikte, kurumsal strateji ve ölçülebilir hedeflere dayanmayan uygulamalar uzun vadede sürdürülebilirlik ve uygulanabilirlik açısından zayıf kalmaktadır.

3. Yönetişim, Katılım ve İzleme-Değerlendirme

- **Yönetişim ve Şeffaflık:** Belediyede koordinasyon ve bilgilendirme mekanizmalarının canlı tutulduğu görülmekle birlikte, performans odaklı yönetim araçları ve hedef–sonuç zincirinin sayısallaştırıldığı metrikler sınırlıdır.
- **Katılımın Kurumsallaştırılması Gereği:** Belediye geri bildirim kanallarını işletmektedir; ancak katılımcı bütçe, tematik meclisler, gençlik/engelli konseyleri gibi ortak karar üretme mekanizmalarının kurumsal düzeyde güçlendirilmesine ihtiyaç vardır.
- **İzleme-Değerlendirme:** İzleme-değerlendirme süreçleri işlemektedir; ancak ölçülebilir performans göstergeleri, dönemsel etki analizleri ve kamuya açık raporlama uygulamalarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Tablo 1. Akçadağ Belediyesi – Geliştirme Alanları

Geliştirme Alanı	Gerekçe - Açıklama
Stratejik plan ve performans programı oluşturma	Güncel stratejik plan ve performans programı bulunmamaktadır; hedefleme, önceliklendirme ve bütçe–sonuç ilişkisinin kurumsal zemini eksiktir. Birimler arası eşgüdüm ve hesap verebilirlik için bütünsel bir çerçeve gereklidir.
İzleme–değerlendirme ve veri temelli yönetim	Faaliyet raporları ile ölçülebilir gösterge setleri arasındaki entegrasyon sınırlıdır; çıktı ve etki takibi standartlaştırılmamıştır. Kurumsal açık veri uygulamaları ve düzenli gösterge yayımı kurumsallaştırılmalıdır.

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

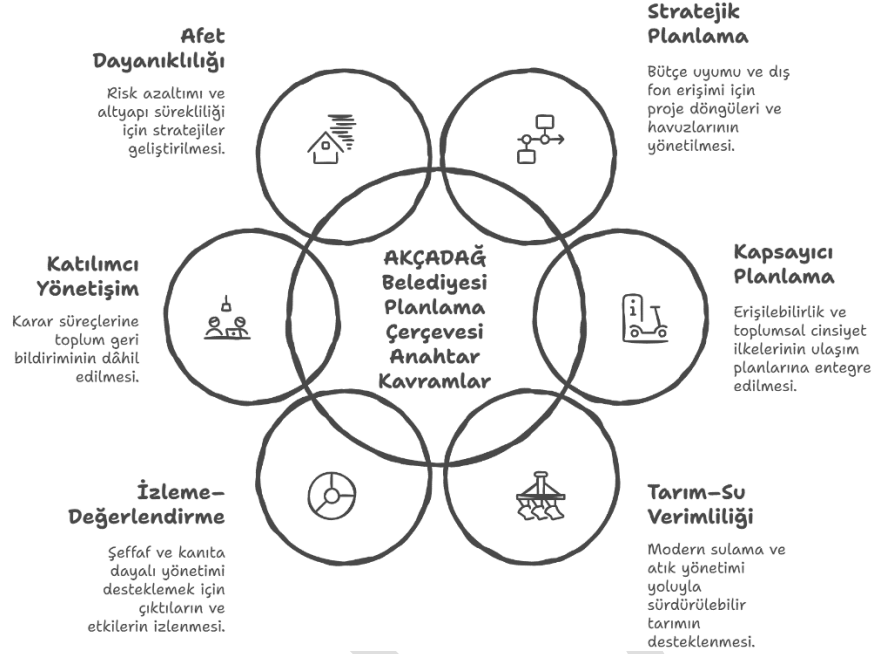
Katılımcı yönetişimin kurumsallaştırılması	Yapılandırılmış katılım mekanizmaları (tematik meclisler, katılımcı bütçe, gençlik/engelli konseyleri) kurumsal düzeyde tanımlı ve sürekli değildir. Katılım süreçlerinin kapsamı, kuralları ve takvimi açık biçimde belirlenmelidir.
Kapsayıcı planlama: erişilebilirlik ve toplumsal cinsiyet eşitliği	Erişilebilirlik standartları ve toplumsal cinsiyet eşitliği ilkeleri plan kademelerine yatay ilke olarak sistematik biçimde entegre edilmemiştir. Kırılgan gruplara ilişkin veri ve ölçütler projelendirme belgelerinde yerleşik hale getirilmelidir.
Ulaşımda adalet ve erişim	Ulaşım yoksunluğu ve kırsal–merkez bağlantılarında hizmet seviyesi dengesizlikleri mevcuttur. Yaya ve mikromobilité öncelikleri ile hat/servis optimizasyonu veri temelli bir çerçeve içinde ele alınmalıdır.
Afet dayanıklılığı için üst çerçeve ve mekânsal toparlanma	Noktasal imar revizyonları, risk azaltımı ve dirençlilik hedefleriyle ilişkilendirilmiş üst ölçekli bir stratejiye dayanmamaktadır. Kritik altyapı sürekliliği, toplanma alanı standardı ve dönüşüm öncelikleri bütüncül bir belge altında tanımlanmalıdır.
Tarım–su verimliliği ve iklim uyumu	Modern sulama, su yönetimi ve iklim dayanıklı ürün desenleri için yerel program tasarımı eksiktir. Hayvancılık altyapısı ve üretici desteklerinde bütüncül yaklaşım geliştirilmelidir.
Çevre, atık ve hafriyat yönetiminde bütünleşme	Büyükşehir politika ve programları ile ilçe uygulamaları arasındaki uyum tam değildir. Ayrıştırma–geri dönüşüm kapsamı ile hafriyatın izlenmesi/denetlenmesi alanlarında kurumsal kapasite artırılmalıdır.
Kurumsal proje geliştirme ve dış kaynak erişimi	Proje geliştirme süreçleri standartlaşmamıştır; olgun proje havuzu sınırlıdır. Dış finansman ve hibe mekanizmalarına düzenli erişim için kurumsal yapı ve sistematik takip oluşturulmalıdır.

Sonuç olarak, elde edilen Akçadağ Belediyesi planlama çerçevesi anahtar kavramlar analizi kavramsal gösterimi Şekil 1’de sunulmaktadır.

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Şekil 1. Akçadağ Belediyesi Planlama Çerçevesi Anahtar Kavramlar Analizi

2. Akçadağ Belediyesi'nin Hizmet Öncelikleri Eksen

Akçadağ Belediyesi'nin Hizmet Öncelikleri Eksen, komşu Doğanşehir Belediyesi ile coğrafi ve yapısal açıdan benzer afet sonrası sorun alanlarını paylaştığını ortaya koymaktadır. Bu benzerlik, iki yerel yönetim arasında deneyim ve kaynak paylaşımına yönelik güçlü bir potansiyel yaratırken, Akçadağ için belirlenen stratejik öncelikler, bölge genelinde yol gösterici bir çerçeve olarak kabul edilmektedir. Bu bağlamda, Akçadağ Belediyesi'nin hizmet öncelikleri, temel bulgulardan uyarlanarak beş ana eksen etrafında şekillendirilmektedir.

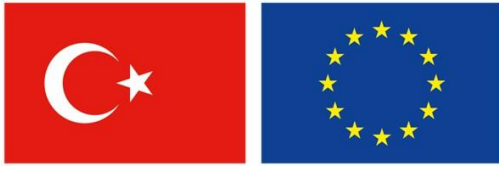
- Bu eksenlerin başında Kentsel Dirençlilik ve Mekânsal Planlama gelmektedir. Yerel yönetimlerin plansız kentsel büyüme, merkezi idare tarafından belirlenen dağınık konut alanları ve planlama süreçlerine yeterince dahil edilmeme gibi yapısal sorunlar yaşadığı gözlemlenmektedir. Bu durumu tersine çevirmek için, bütüncül bir mekânsal planlama yaklaşımı benimsenmeli; yeni ve kalıcı yerleşim alanlarının belirlenmesinde yerel bilgiye dayalı planlama kapasitesinin güçlendirilmesi, plansız yapılaşmayı kontrol altına alacak revizyonların yapılması hedeflenmelidir. Ayrıca, TOKİ ile merkezi idareyle yürütülen süreçlerde belediyenin "karar ortağı" haline gelmesini sağlayacak kurumsal mekanizmalar kurulmalı ve bu planlama vizyonu Büyükova Kanunu kısıtlarına uyumlu, yenilikçi bir

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

- yaklaşım ile geliştirilmelidir. Nihai amaç, plansız büyümeyi etkin bir şekilde kontrol altına almaktır.
- Önem taşıyan bir diğer eksen, Ekonomik Kalkınma olarak tanımlanmıştır. Bu stratejik öncelik, yeni ve sürdürülebilir bir ekonomik sektör yaratarak yerel halkın refahını artırmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda, Levent Vadisi Odaklı Turizm konsepti geliştirilmeli; doğa ve macera turizmine odaklanan net bir yaklaşım benimsenerek yerel halkın gelir paylaşımına aktif olarak dahil edilmesi sağlanmalıdır.
  - Üçüncü eksen olan Altyapı ve Çevre, afet sonrası süreçte kırsal altyapı hasarı (yol, su, kanalizasyon) ve çevresel tahribat (özellikle taş ocakları ve madencilik faaliyetleri) sorunlarına odaklanmaktadır. Bu nedenle Akçadağ Belediyesi, kırsal mahalle yollarının, içme suyu ve kanalizasyon hatlarının afet sonrası hasar ve risk durumuna göre aşamalı bir programla onarımı ve güçlendirilmesine öncelik vermelidir. Yeniden inşaat sürecinde enerji verimliliği, ekolojik planlama ve yeşil altyapı ilkeleri dikkate alınmalı; doğal çevreyi tahrip eden faaliyetler, yerel planlama süreçlerinde daha sıkı biçimde ele alınarak kontrol altına alınmalıdır.
  - Dördüncü eksen Kurumsal Kapasite, Dijitalleşme ve Finansman başlığı altında toplanmaktadır. İncelenen belediyelerde teknik personel (şehir plancısı, mühendis vb.) yetersizliği, proje yazma ve fon yönetiminde kurumsal kapasite düşüklüğü temel sorunlardır. Bu doğrultuda, CBS altyapısının kurulması ve dijital arşiv temelli Kent Bilgi Sistemi'nin hızla hayata geçirilmesi ile e-hizmetlerin yaygınlaştırılması hedeflenmelidir. Bu sayede veri temelli, hızlı ve şeffaf bir belediyecilik anlayışı yerleşecektir. Finansman açısından ise, uluslararası hibe ve fonlara erişim kapasitesini artıracak profesyonel bir Proje Ekibi oluşturulmalı; öz gelirleri çeşitlendirme ve yatırım bütçesini güçlendirme amacıyla Güneş Enerjisi Santralleri'nden (GES) gelir elde etme kısıtlarının kaldırılması sağlanmalıdır.
  - Son olarak, hizmet politikalarına Katılım ve Kapsayıcılık Boyutu entegre edilmelidir. Kırılgan grupların temsiliyet eksikliği ve psikososyal destek yetersizliği, doğrudan hizmet politikalarıyla ilişkilendirilen alanlardır. Bu bağlamda, kadınlar, yaşlılar, engelliler ve kırsal mahallelerde yaşayan gruplar için erişilebilir ulaşım, temel sosyal donatı ve psikososyal destek hizmetleri sunulması gerekmektedir. Toplumsal hafızayı ve aidiyeti güçlendiren anı parkları, mahalle etkinlikleri ve hikâye arşivleri gibi programların hizmet öncelikleri içinde tanımlanması, Akçadağ'ın hem fiziksel hem de sosyal iyileşme sürecini bütüncül olarak destekleyecektir.

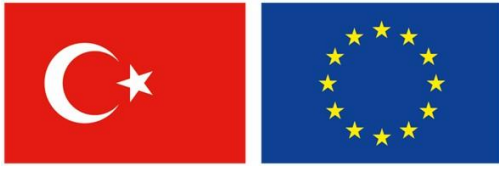
Akçadağ Belediyesi'nin hizmet öncelikleri eksen; kentsel dirençlilik ve planlama, ekonomik kalkınma, kırsal altyapı ve çevresel sürdürülebilirlik, kurumsal kapasite, dijitalleşme ve finansman ile katılım ve kapsayıcılığın hizmet tasarımına entegre edilmesi başlıkları etrafında şekillendirilmelidir. Bu eksenler, stratejik yol haritasıyla uyumlu olup, belediyenin afet sonrası

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

yeniden yapılanma sürecinde hem fiziksel hem kurumsal direncini güçlendirecek bütüncül bir çerçeve sunmaktadır.

Akçadağ Belediyesi, depremde merkezi yerleşim alanlarında önemli hasar gören bir ilçedir. Belediye, sınırları içerisinde yer alan Levent Vadisi'ni turizm potansiyeli yüksek bir alan olarak stratejik öncelik olarak görmektedir. Bu kapsamda, deprem odaklı yatırımlar ve altyapı projeleri haricindeki düşünsel ağırlık ve politikalar turizme yönlendirilmek istenmektedir. Ancak, bu bölgenin bir turizm destinasyonu olarak doğru tasarlanması ve tanıtılması konularında eksiklikler tespit edilmiştir. İlçede öne çıkan temel konu, depremde oluşan tahribatın önüne geçebilmek için yerleşim merkezinde yeni konut geliştirme alanları açılması gerekliliğidir. Bu amaçla, 1/1000 ölçekli imar planı revizyonları üzerinde çalışılmaktadır. Merkezi yönetimin inisiyatifiyle deprem sonrasında hızla inşa edilen konutların şehir merkezine uzaklığı, yerel teknik personelin hizmet götürme ve karar alma süreçlerinde lojistik ve planlama sıkıntıları yaratmaktadır.

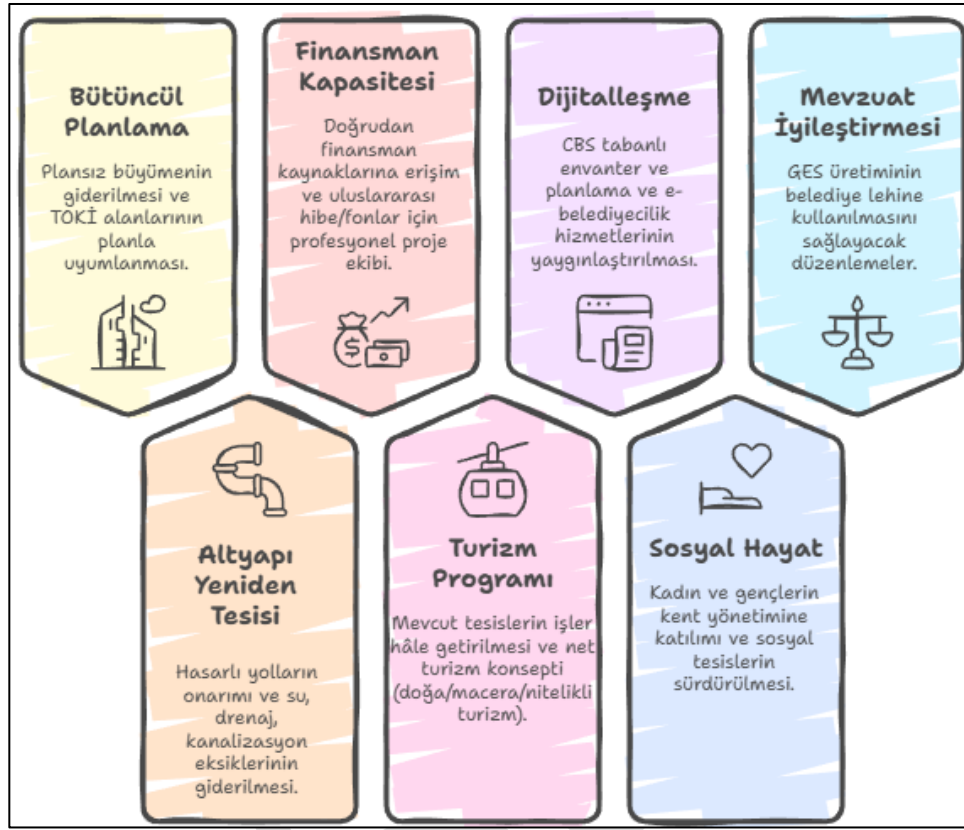
Tablo 2. Akçadağ Belediyesi Hizmet Öncelikleri

Öncelik Ekseni	Eylem Alanı ve Acil İhtiyaç	Stratejik Sonuç
Mekânsal Planlama	Bütüncül Mekânsal Plan: TOKİ entegrasyonu ve Büyükova Kanunu kısıtlarına uyumlu, yenilikçi planlama vizyonu.	Plansız büyümeyi kontrol altına alma.
Ekonomik Kalkınma	Levent Vadisi Odaklı Turizm: Doğa/macera turizmine odaklanan net konsept ve yerel halkın gelir paylaşımına dahil edilmesi.	Yeni ve sürdürülebilir bir ekonomik sektör yaratma.
Dijital Kapasite	CBS ve E-Belediyecilik: CBS altyapısının, dijital arşivin kurulması ve e-hizmetlerin yaygınlaştırılması.	Veri temelli, hızlı ve şeffaf belediyecilik.
Kurumsal Finansman	Profesyonel Proje Ekibi: Uluslararası hibe/fonlara erişim kapasitesinin artırılması. GES'ten gelir elde etme kısıtlarının kaldırılması.	Öz gelirleri çeşitlendirme ve yatırım bütçesini güçlendirme.

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Şekil 2. Akçadağ Belediyesi İhtiyaç Öncelikleri

3. Sivil Katılım Ekseninde Akçadağ Belediyesi ve Hizmet Öncelikleri

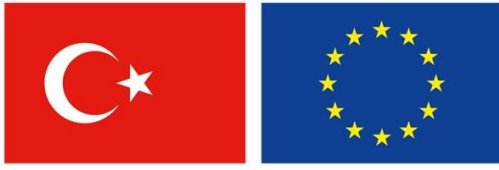
Bölgedeki yerel yönetimlere dair yapılan analizler, katılımcı yönetim mekanizmalarının genel olarak zayıf olduğunu ve yerel halk ile sivil toplum kuruluşlarının karar alma süreçlerine katılımının sıklıkla sınırlı ve formaliteden ibaret kaldığını göstermektedir. Bu eksenin en kritik zayıflıkları arasında, kırılgan grupların (kadınlar, yaşlılar, engelliler, göçmenler) afet sonrası planlama süreçlerinde yeterince temsil edilmemesi ve yetersiz psikososyal destek hizmetleri öne çıkmaktadır. Akçadağ ve Doğanşehir'in benzer yapısal sorunlara sahip komşu belediyeler olarak tanımlanması, bu katılım problemlerinin Akçadağ için de geçerli olduğunu doğrulamaktadır.

Sivil katılımın mevcut durumu incelendiğinde, temel sorun alanları üç ana boyutta çerçevelenmektedir:

- Yerel Yönetişim ve Karar Alma Süreçleri: Yerel yönetimler, merkezi kurumların aldığı kararların uygulayıcısı konumuna indirgenmiş, afet sonrası planlama ve uygulama

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

süreçlerine yeterince dahil edilmemiştir. Bu durum, yerel bilgiye dayalı hızlı ve esnek müdahale kapasitesini sınırlamakla kalmayıp, yerel aktörlerin sürece olan güvenini de zayıflatmıştır.

- Kırılgan Grupların Temsili ve Kapsayıcılık: Kadınlar, yaşlılar, engelliler ve göçmenlerin afet sonrası süreçlere aktif olarak dahil edilmediği; özel ihtiyaçlarının (psikososyal destek, erişilebilir ulaşım, sosyal donatı) planlamada yeterince görünür olmadığı tespit edilmiştir.
- Dijital ve Kurumsal Katılım Mekanizmaları: Mevcut dijital şikâyet ve geri bildirim mekanizmalarının sahadaki gerçek ihtiyaç önceliklerini tam olarak yansıtmadığı, aynı zamanda yerel yönetim yapılarının ve bilgi paylaşımına dayalı karar destek sistemlerinin henüz yeterince kurumsallaşmadığı belirtilmektedir.

Bu sorunlar çerçevesinde, sivil katılımın yalnızca etkinlik düzeyinde (Anneler Günü kutlamaları, kültürel turlar, yemek programları vb.) teşvik edilmesinin yeterli olmayacağını, kadın ve gençlerin kent yönetimi süreçlerindeki temsiliyetinin sistematik olarak güçlendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Akçadağ Belediyesi için bu eksenle öncelikli gelişim alanları şunlardır:

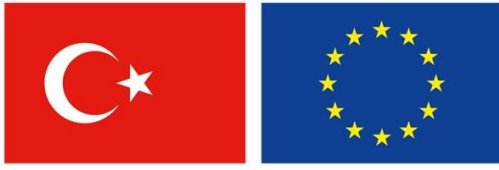
- Temsili Katılım: Kadın ve gençlerin Belediye Meclisi, Kent Konseyi, danışma kurulları ve tematik çalışma gruplarında sistematik temsiliyetin artırılması kritik öneme sahiptir. Ayrıca STK'lar, meslek odaları ve kooperatifler yalnızca "dinleyici" değil, politika tasarım süreçlerinde aktif ortaklar olarak konumlandırılmalıdır.
- Mekânsal Erişim ve Mobil Sosyal Hizmetler: Kırsal mahallelerde yaşayan kadınlar ve yaşlılar için ulaşım ve erişim sorunlarının azaltılması ve sosyal hizmetlerin mobil birimler veya mahalle ölçeğindeki kültür evleri üzerinden yaygınlaştırılması elzemdir.
- Toplumsal Bellek ve Psikososyal Destek: Travma, aidiyet kaybı ve psikolojik yorgunlukla baş etmek amacıyla anı parkları, mahalle etkinlikleri, hikâye arşivleri gibi bellek odaklı programların desteklenmesi önerilmektedir.
- Son olarak, dijital katılım ve şeffaflık vurgulanarak, yerel yönetimlerde dijital şikâyet ve geri bildirim mekanizmalarının etkinliğinin artırılması ve kent bilgi sistemlerinin kurulması gerekliliği belirtilmektedir. Akçadağ Belediyesi, dijital platformlar üzerinden anketler ve önceliklendirme araçlarıyla çift yönlü iletişimi güçlendirmeli, stratejik projelere ait temel verileri (bütçe, fiziki gerçekleştirme) düzenli paylaşarak şeffaflığı artırmalı ve katılım sonuçlarının tekrar halka sunulduğu bir geri bildirim döngüsü oluşturmaktadır.

Bu adımlar, özellikle gençlerin ve dijital kanalları aktif kullanan grupların yerel yönetime olan güvenini ve katılımını artıracaktır.

Özetle, afet sonrası süreçte merkezîyetçi karar alma yapısı, kırılgan grupların düşük temsiliyeti ve zayıf kurumsal katılım mekanizmaları Akçadağ'da temel bir meseledir. Akçadağ Belediyesi, sivil katılımı sosyal etkinliklere indirgemeyen, karar alma mekanizmalarına sistematik katılımı

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

hedefleyen; kırılğan grupların temsiliyetini artıran kapsayıcı yapılar (Kent Konseyi, mobil sosyal hizmetler) inşa eden ve dijital ile yüz yüze katılım araçlarını bir arada kullanan, şeffaflık ve hesap verebilirliği önceleyen bir yönetim modeli geliştirmelidir. Bu model, Akçadağ'ın yeniden yapılanma sürecine toplumsal meşruiyet kazandıracak ve uzun vadeli yerel kalkınma vizyonunun halkın ortak aklıyla şekillenmesine önemli katkı sunacaktır.

SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

Akçadağ Belediyesi İhtiyaç Analizi Raporu, afet sonrası toparlanma sürecinde belediyenin kurumsal kapasitesini, planlama çerçevesini ve hizmet sunum zorluklarını değerlendirmektedir. Analizler, Akçadağ'ın temel kurumsal sorunlarının başında, yasal zorunluluk bulunmamasına rağmen güncel bir stratejik planın olmayışı, hedefleme ve önceliklendirme mekanizmalarının belge temelli çalışmaması ve üst ölçekli planlarla uyumun sınırlı kalması olduğunu göstermektedir. Deprem sonrası mekânsal onarım çalışmalarına odaklanılmış olsa da, TOKİ yerleşim alanlarının plansız saçaklanması ve Büyükova Kanunu'ndan kaynaklanan sınırlamalar, ilçede bütüncül mekânsal gelişmeyi ve erişilebilir hizmet planlamasını güçleştirmektedir. Belediyenin dijital altyapısının (CBS, dijital arşiv, sosyo-mekânsal veri tabanları) zayıf olması ve uluslararası proje geliştirme kapasitesinin sınırlılığı da kurumsal performansı etkileyen diğer temel sınırlılıklardır.

Malatya genelinde incelenen Büyükşehir Belediyesi, Doğanşehir, Akçadağ, Battalgazi ve Yeşilyurt belediyeleri karşılaştırmalı olarak ele alındığında, yerel yönetimlerin ortak ihtiyaç ve kurumsal dönüşüm başlıklarının benzerlik gösterdiği görülmektedir. Analizlere göre Malatya'daki yerel yönetimlerin geleceğe yönelik hizmet kapasitesini güçlendirebilmesi için aşağıdaki alanlarda bütüncül bir kurumsal dönüşüm yaklaşımına ihtiyaç duyulmaktadır:

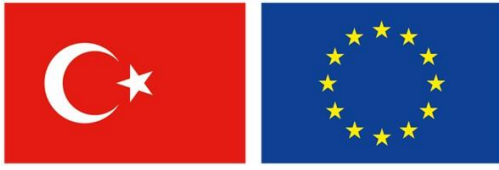
- Birincisi, dijitalleşme ve veri altyapısının güçlendirilmesi gerekmektedir. Belediyelerde dağınık ve güncelliği düşük veri setleri ile çalışma, kurumsal hafızanın güçlenmesini ve kanıta dayalı politika üretimini sınırlamaktadır. Kurumsal veri tabanı, mekânsal planlama veri altyapısı (CBS entegrasyonu) ve sosyo-mekânsal veri tabanının kurulması, hem hizmet planlamasının doğruluğunu artıracak hem de kaynak tahsisinin daha rasyonel yapılmasını sağlayacaktır.
- İkincisi, kurum içi ve kurumlar arası koordinasyonun geliştirilmesi kritik önemdedir. Belediyelerin fen işleri, imar, altyapı ve sosyal hizmetler gibi birimleri arasında ortak çalışmayı destekleyecek karar alma mekanizmalarının kurulması, tekrar eden maliyetlerin önüne geçecek ve hizmet bütünlüğünü güçlendirecektir. Ayrıca Malatya Büyükşehir Belediyesi ile ilçe belediyeleri arasında afet yönetimi, altyapı, ulaşım ve çevre hizmetleri başlıklarında ortak strateji ve eylem modellerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

- Üçüncüsü, proje geliştirme ve dış finansman kaynaklarına erişim kapasitesinin artırılmasıdır. Ulusal ve uluslararası fonlara yönelik düzenli çağrı takibi, proje geliştirme ekibinin oluşturulması ve uygulama-raporlama süreçlerinin profesyonelleştirilmesi, yerel yönetimlerin yatırım alanlarını çeşitlendirecektir.
- Dördüncü olarak, katılımcı yönetim modellerinin kurumsallaştırılması gerekmektedir. Dijital katılım platformları, mahalle meclisleri ve tematik paydaş çalıştayları aracılığıyla halkın, sivil toplum kuruluşlarının ve meslek örgütlerinin karar süreçlerine dahil edilmesi, yerel yönetime güveni ve politika kalitesini artıracaktır. Katılımın sembolik düzeyde kalmaması için geri bildirimlerin karar süreçlerine nasıl yansıtıldığını açıklayan şeffaf raporlama araçlarının geliştirilmesi önem taşımaktadır.
- Beşinci olarak, kentsel dirençlilik ve afet sakınım planlarının oluşturulması gerekmektedir. Afet öncesi risk azaltma, afet anında koordinasyon ve afet sonrası toparlanma süreçlerini kapsayan dirençlilik planlarının hazırlanması; kritik altyapıların sürdürülebilirliğini güvence altına alacak ve yaşamın hızla yeniden tesis edilmesini sağlayacaktır.
- Son olarak, kurumsal kapasite ve insan kaynağının güçlendirilmesi zorunludur. CBS, veri analitiği, proje döngüsü yönetimi, afet yönetimi ve fon geliştirme alanlarında uzman personel yetiştirilmesi, yerel yönetimlerin tüm dönüşüm başlıklarında sürdürülebilir ilerleme sağlaması için temel koşuldur. Bu eğitimlerin tek seferlik değil, performans ve kariyer gelişimiyle ilişkilendirilmiş sürekli bir kurumsal öğrenme programı olarak tasarlanması gerekmektedir.

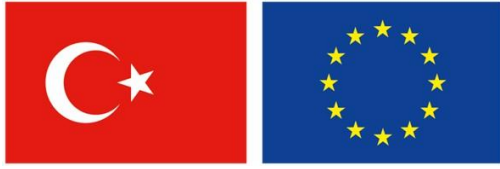
Tüm bu değerlendirmeler bir arada ele alındığında, Malatya'daki belediyelerin dijital altyapı, koordinasyon, proje geliştirme, katılımcı yönetim, afet odağı ve insan kaynağı eksenlerinde eş zamanlı ilerleyen bir dönüşüm sürecine ihtiyaç duyduğu ortaya çıkmaktadır. Bu ihtiyaç alanları yalnızca mevcut eksiklikleri değil, aynı zamanda Malatya için daha dirençli, kapsayıcı, katılımcı ve yenilikçi bir yerel yönetim vizyonu geliştirmek üzere önemli bir fırsat alanını temsil etmektedir.

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

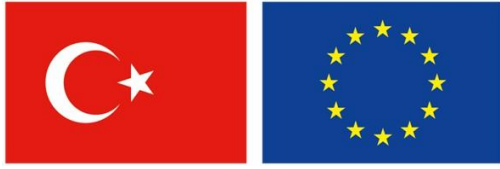
This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Tablo 3. Akçadağ Belediyesi – Bütüncül Yeniden Yapılanma ve Dönüşüm Çerçevesi

Tema	Hizmet Önceliği	Yöreye Özgü Durum ve Kök Nedenler	0–12 Ay Önlemleri (Operasyonel)	1–5 Yıl Dönüşüm Adımları (Yapısal)	Gerekli Kaynak / Yetkinlik	İşbirliği ve Koordinasyon	Başarı Göstergeleri (KPI)
PLANLAMA & KURUMSAL KAPASİTE	Dijital veri yönetimi ve CBS altyapısı kurulumu	Dağınık/veri olmayan kayıtlar, kurumsal hafıza kaybı, afet ve yatırım kararlarında veri yetersizliği	Kurumsal veri envanteri, dijital arşiv süreci, CBS yazılım temini	Tam entegre mekânsal veri tabanı, sosyo-mekânsal veri modeli, karar destek sistemleri	CBS uzmanı, veri yöneticisi, yazılım ve donanım	ÇŞİDB, Büyükşehir, Kalkınma Ajansı, Üniversiteler	Dijital arşiv oranı (%), veri erişim süresi (dk), CBS katman sayısı
	Stratejik plan hazırlığı ve üst ölçek uyumunun güçlendirilmesi	Güncel stratejik plan eksikliği, TOKİ yerleşimleri ve Büyükova Kanunu kaynaklı mekânsal gerilimler	Stratejik plan hazırlık programı, mevcut durum analizi, paydaş görüşmeleri	Stratejik planın yürürlüğe girmesi, plan-bütçe-KPI entegrasyonu	Stratejik planlama uzmanlığı, kolaylaştırıcı moderasyon	Büyükşehir, DAP, TRB1 Ajansı, STK ve meslek odaları	Stratejik plan onayı, bütçe-plan uyum puanı, faaliyet raporu KPI uyumu
YEREL YÖNETİMİN HİZMET ÖNCELİKLERİ	Kentsel dirençlilik ve afet sakınım planı	Yüksek afet riski, barınma ve altyapı kırılganlığı, hizmet kesintileri	Afet risk haritası, kritik altyapı analizleri, tatbikat ve eğitimler	Çok paydaşlı Kentsel Dirençlilik Planı ve Afet Sakınım Planı	Afet yönetimi uzmanlığı, erken uyarı teknolojileri	AFAD, DSİ, ÇŞİDB, Büyükşehir	Tatbikat sayısı, hizmet kesinti süresi, afet sonrası toparlanma süresi
	Dış fonlara erişim ve proje geliştirme kapasitesi	Fon izleme ve proje yazma eksikliği, yatırım finansmanı yetersizliği	Fon çağrı izleme sistemi, proje ekiplerinin eğitimi	Proje ofisi kurumsallaşması, hibe-finansman çeşitlendirme	Proje döngüsü yönetimi (PCM), finans ve raporlama yetkinliği	Kalkınma Ajansı, AB/IPA, Dünya Bankası, TÜBİTAK	Hibe tutarı (TL/Euro), kabul edilen proje sayısı, eş finansman oranı

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

	Yeşil dönüşüm ve ekonomik çeşitlenme (örn. Levent Vadisi turizmi)	Tek odaklı ekonomi, afet sonrası istihdam kaybı, turizm potansiyelinin kullanılmaması	Turizm envanteri, etkinlik/festivaller, kadın kooperatifleri için satış alanları	Doğa turizmi master planı, konaklama ve rota tasarımı, yerel ürün değer zinciri	Turizm planlama, marka/iletişim, girişimcilik desteği	Kalkınma Ajansı, STK'lar, Turizm Dernekleri	Turist sayısı, turizm geliri, kadın girişimci işletme sayısı
KATILIMCI YÖNETİŞİM & SOSYAL DAYANIKLILIK	Katılımcı karar alma ve dijital katılım araçları	Karar süreçlerinde sınırlı vatandaş katılımı, geri bildirim mekanizmalarının zayıflığı	Dijital katılım platformu, anket ve oylama araçları	Katılımcı bütçe, tematik meclisler, gençlik/engelli konseyleri	Kolaylaştırıcı tasarım, dijital katılım yazılımı	STK, Meslek Odaları, Kent Konseyleri	Katılım oranı, geri bildirim-karara yansım oranı, memnuniyet endeksi
	İnsan kaynağı gelişimi ve kurumsal öğrenme sistemi	CBS, afet, proje yönetimi, veri analitiği alanlarında teknik uzman eksikliği	Eğitim takvimi, sertifikalı programlara yönlendirme	Sürekli kurumsal öğrenme akademisi, performans-yetenek modeli	Eğitim bütçesi, uzman eğitimci havuzu	Üniversiteler, MYK, Kalkınma Ajansı	Eğitim tamamlanma oranı, yetkinlik skorları, personel devir hızı

Implemented by
giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Kısaltmalar

Kısaltma	Açılımı
PACE	Post-Earthquake Assistance for Community and Environment Projesi
BMZ	Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı
GIZ	Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu
TRB1	Malatya–Elazığ–Bingöl–Tunceli Planlama Bölgesi / TRB1 Bölge Planı
DAP	Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi / DAP Eylem Planı
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi
GES	Güneş Enerjisi Santrali
TOKİ	Toplu Konut İdaresi Başkanlığı

EK-1: GÖRÜŞÜLEN KURUM LİSTESİ VE ÇALIŞTAY KATILIMCI LİSTESİ

Mülakat Katılımcı Listesi

Belediye Başkan Yardımcısı

İmar ve Şehircilik Müdürlüğü

Fen İşleri Müdürlüğü

This Project is co-funded by the European Union and the German Federal Ministry for Economic Cooperation and Development

Çalıştay Katılımcı Kurumlar Listesi

Akçadağ Belediyesi

İnönü Üniv.

Beyazay Der.

Engelleri Aşın Der.

Şehir Plancısı – Özel sektör

MAFSAD

İnşaat Mühendisleri Odası

Malatya TSO

Tut Elimi Bağımlılıkla Mücadele Derneği

Yayınlayan	Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ) GmbH
Merkez Ofisler	Bonn ve Eschborn, Almanya
Proje	Depremden Etkilenen Bölgelerde Yerel Kamu Hizmetleri için Katılımcı, Kapsayıcı ve Yeşil İyileştirme Projesi (PACE) Çankaya, Ankara, Türkiye
İçerik	Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ)
İletişim	pace@giz.de

